

raadene en saa overveieude Indflydelse paa Amt, hvad der ikke gaaer ligefrem ad den slagne Landevei, Sogneraadene maae derfor spørge om alt Muligt, og i Amtsraadene sidder jo den kongelige Formand, som har Ret til at suspendere. Vil man derfor have endnu mere Tilsyn og Control, naatte man langt hellere tage al Frihed bort, og jeg kan derfor ikke give den ærede Minister Medhold i den Henseende. Egesaalkidt kan jeg give den ærede Minister Medhold i, hvad han anførte inod de Antydninger i Forslaget, at man ved Amtsraadsvalg kunde anvende Forholdstalsvalgmaaden. Han sagde, at det var en Valgmaade, som man vel kunde bruge her i Salen, men ude i Folket kunde den ikke bruges. I 1865 meente dog den ærede Minister, at man godt kunde bruge den derude i Landet; thi dengang var han med til at foreslaae, at Landsthingsvalgene skulde udgaae fra Forholdstalsvalgmaaden. Dengang kjendte jo imidlertid Landet slet ikke denne Valgmaade, men dette forhindrede dog ikke den ærede Minister i at foreslaae den anvendt. Nu derimod, da Landet to Gange har valgt til Landsthinget, har lært denne Valgmaade at kjende og kan bedømme den og benytte den, mener den ærede Minister, at man ikke kan benytte den derude. Jeg veed virkelig ikke, hvorledes den ærede Minister vil løse denne Modsigelse, men dette skal jeg ganske henstille til ham selv. Men nu kommer jeg til det, den ærede Minister sagde sidst, og som det slog mig ganske overordentlig at høre ham sige. Han gjorde ligefrem gjældende — det kunde ikke misforstaaes, thi han gjentog det —, at den Mening, han havde, dengang han sad, hvor nu den ærede Forslagsstiller sidder, kunde han ikke have, naar han sad paa den Plads, hvor han nu sidder; der var Forskjel paa, om han sad her eller der; paa det ene Sted havde man ikke et saadant Ansvar for, hvad man udtalte, og derfor kunde man godt udtale det, men paa det andet Sted havde man et saadant Ansvar. Det er virkelig høist mærkværdigt at høre, Sigt fra en constitutionel Minister, og jeg forstaaer ikke, hvorledes den ærede Minister kunde sige det. Er det dog ikke dette, man altid gjør gjældende, naar Noget her stiller

Forslag op til hvilken som helst Lov, at naar der af Fleertallet vedtages Noget, som Ministeriet ikke vil gaae ind paa, og dette derfor gaaer af, man da siger: Det er Eders Pligt at indsætte en Regjering, thi I have stillet det Forslag op, over hvilket Ministeriet er faldet, og I maae ikke stille andre Forslag end dem, I trøste Eder til at gennemføre. Men er det saa forsvareligt, naar man er kommen til Regjeringen, at sige: Da jeg sad derude, havde jeg den Mening, men nu, da jeg staaer heroppe, stiller jeg mig anderledes og har andre Hensyn at tage, eller er det ikke snarere saa, at paa denne Maade bliver vort hele constitutionelle Grundlag undermineret, Bygningen hviler da ikke mere paa nogen fast Grundvold, men er bygget paa Flyvesand? Dømmer man ikke om en Mand, der sidder her i Salen med de Egenstaber, de Udsigter og den Formue, at han kan komme ind i Regjeringen, at naar han siger Noget herude og derefter kommer ind i Regjeringen, saa vil han vedstaae, hvad han tidligere har sagt? Hvor bliver ellers den Tillid af, som vi gjensidig maae have til, hvad vi sige overfor hverandre? Naar jeg f. Ex. tænker mig, at jeg skulde ville bruge som Undskyldning for, at jeg i forskjellige Stillinger udtalte mig forskjelligt om samme Gjenstand: ja, det og det siger jeg, naar jeg er i Folkethinget, men udenfor Folkethinget vedkjender jeg mig det ikke — hvad vilde man saa dømme derom? Det er vel ogsaa blevet sagt her af en Autoritet, at som Journalist stod han paa eet Standpunkt og som Rigsdagsmand paa et andet, men dette har jeg aldrig forstaaet, at man kunde gjøre. Jeg mener, at hvad man er, skal man vedkjende sig at være, og at man ikke skal sige Noget, som man ikke mener, eller som man ikke er besluttet paa ogsaa i andre Forhold at arbejde paa at gennemføre. Og tør man troe eller vente, at Thinget — altsaa i dette Tilfælde Folkethinget — vilde troe om en Mand, at han vil gjøre Andet? Hvis jeg antog, at jeg i andre Forhold ikke vilde mene, hvad jeg sagde her, saa vilde jeg kjønt tie stille og undlade at stille mig næste Gang; jeg vilde trække mig tilbage til Privatlivet og holde mig for mig selv: thi jeg maatte da